

**Aan de Heer Kris Peeters,
Vice-eersteminister en minister van Werk,
Economie en Consumenten, belast met
Buitenlandse Handel**
Hertogstraat 61
1000 Brussel

**Aan de Heer Denis Ducarme,
Minister van Middenstand, Zelfstandigen, KMO's,
Landbouw en Maatschappelijke Integratie**
Guldenvlieslaan 87
1060 Brussel

Kopie :
**Aan de Heer Charles Michel,
Eerste minister**
Wetstraat 16
1000 Brussel

Brussel, 11 september 2017

Onderwerp: Tussenkomsst van de Belgische overheid in een inbreukprocedure bij het Hof van Justitie van de Europese Unie (HVJ-EU)

**BETREFFENDE HET NUT VAN EEN REFERENTIESYSTEEM VOOR DE ERELONEN VOOR
ARCHITECTUURDIENSTEN (EN IN VOORKOMEND GEVAL INGENIEURSDIENSTEN)
HET DUITSE VOORBEELD: HOAI**

Twee hoofddoelstellingen zouden moeten worden nagestreefd, met het oog op het algemeen belang:

- De overheid en de consument in staat stellen om meer beredeneerde keuzes te maken in termen van de kwaliteit-kostenverhouding voor de betrokken diensten en de bijbehorende taken, met inbegrip vanuit een duurzaam ontwikkelingsperspectief, en dit op een transparante en billijke basis.
- De kosten van de procedures van overheidsopdrachten voor architectuurdiensten verminderen, zowel voor de openbare opdrachtgevers als voor de professionals.

Dit zou de mededinging vergemakkelijken op basis van duidelijk gedefinieerde taken, erkend en door iedereen aanvaard.

ACHTERGROND

De Europese Commissie heeft voor het Hof van Justitie van de Europese Unie (HVJ-EU) een inbreukprocedure ingesteld tegen het Duitse Bondsministerie van Economische Zaken en Energie, in verband met het bestaan van een barema voor erelonen voor architecten en ingenieurs in de BRD, de HOAI. De procedure werd op 28 juni 2017 gepubliceerd in het Publicatieblad van de EU.

De Commissie is van mening dat het HOAI-barema, dat een minimumprijs en een maximumprijs vastlegt, niet voldoet aan de bepalingen van de EU-dienstenrichtlijn (Richtlijn 2006/123/EG) en discriminerend is.

Er wordt aan herinnerd dat de lidstaten en de instellingen van de Europese Unie sinds 2016 kunnen tussenkomen in een voor het Hof van Justitie aanhangig gemaakt rechtsgeding (zie artikel 40, lid 1, van het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Unie). De tussenkomende partij moet het Hof om een tussenkomst verzoeken. De termijnen die in acht moeten worden genomen, zijn echter vrij kort.

Een dringende tussenkomst van de Belgische federale overheid bij het Hof van Justitie zou opportuun zijn en zeer gewaardeerd worden.

MOTIVERING

Al in 1939 erkende de Belgische wetgever het openbaar nut van de opdrachten van de architect (artikel 4 van de wet van 20 februari 1939). Dientengevolge kan de invoering van een referentiesysteem vergezeld van een nauwkeurige omschrijving van de taken van de architect het mogelijk maken het door de wetgever beoogde doel van openbaar nut volledig te bereiken.

Verschillende landen beschikken over erkende referentiesystemen voor de berekening van de erelonen van architecten voor de aan hen toevertrouwde opdrachten, voornamelijk in de sector van de overheidsopdrachten. Bij wijze van voorbeeld kunnen we, naast Duitsland, ook bijvoorbeeld: Luxemburg of Frankrijk noemen, twee buurlanden van België of zelfs Canada.

Het Duitse systeem bestaat reeds sinds 1768. Het huidige barema, HOAI (*Honorarordnung für Architekten und Ingenieure*) genaamd, dateert van 1977 voor de architecten, terwijl de opdrachten van ingenieurs vanaf 1982 in het barema zijn opgenomen.

Op initiatief van de Duitse overheid worden er regelmatig herzieningen uitgevoerd. De laatste herziening van het HOAI dateert van 2013.

Dit barema, dat gebaseerd is op wetenschappelijke analyses, heeft zijn nut en doeltreffendheid ruimschoots bewezen.

Veel instanties, onder meer de Architectenraad van Europa (33 landen) ondersteunen de HOAI al jaren en bevelen de invoering van soortgelijke systemen aan in andere landen die ze nog niet hebben.

EEN POLITIEKE OPPORTUNITEIT IN BELGIË

De nieuwe wet over de gunning van overheidsopdrachten in België zal eerstdaags in werking treden. Dit biedt de gelegenheid om een innovatieve aanpak inzake de selectiecriteria te ontwikkelen, met het oog op het algemeen belang.

Om de kwaliteit van het ontwerp te verbeteren, en daarmee de duurzaamheid van de bebouwde en onbebouwde omgeving, moet de echte waarde van de diensten die door architecten en andere adviseurs worden geleverd volledig worden gewaardeerd in economische termen.

Het Duitse voorbeeld is belangrijk voor wat betreft de principes die het heeft vastgesteld.

In België zou het, in het belang van zowel de openbare als particuliere opdrachtgever, wenselijk zijn om een referentiesysteem op te stellen voor de taken en erelonen die van toepassing zijn op architectuurdiensten (en ingenieursdiensten). Dergelijke maatregel sluit aan bij duurzame ontwikkelingsdoelstellingen en zou van openbaar nut zijn.

Ondertekenaars:

- 1. De Nationale Raad van de Orde van Architecten (NROA),**
Kartuizersstraat 19
1000 Brussel
- 2. De Vlaamse Raad van de Orde van Architecten (VR)**
Tour & Taxis - Koninklijk Pakhuis
Havenlaan 86c bus 101
1000 Brussel

3. **Le Conseil francophone et germanophone de l'Ordre des Architectes (Cfg-OA)**
Rue du Moulin à Papier, 55A
1160 Bruxelles
4. **La Fédération des Sociétés d'Architectes de Belgique (FAB)**
Rue Ernest Allard 21
1000 Bruxelles
5. **Netwerk Architecten Vlaanderen (NAV)**
Willebroekkaai 37
1000 Brussel
6. **Beroepsvereniging voor Architecten (BVA)**
Ernest Allardstraat 21
1000 Brussel
7. **Architects in Brussels (AriB)**
Rue Ernest Allard 21
1000 Bruxelles
8. **G30 Association of Architects**
Rue Jordaens 9
1000 Bruxelles
9. **Union wallonne des Architectes (UWA)**
Rue Saucin 70
5032 Gembloux (Les Isnes)
10. **AR-CO Société coopérative d'assurance**
Rue Tasson-Snel 22
1060 Bruxelles